

SALGINLA MÜCADELEDE SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SAĞLIĞI ÖNCELİKLER ARASINDA YER ALMALDIR!

Tüm dünyayı etkileyen ve ülkemizde vaka sayılarının hızla artmasıyla büyük bir halk sağlığı tehdidi haline gelen Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) ile ilgili olarak kritik bir aşamadayız. Bu aşamada tüm hekimler ve tüm sağlık çalışanları görev başında, büyük bir mücadeleye hazırlanıyorlar. Akşam alkışları morallerini yükseltiyor, güç veriyor.

Ancak bu zorlu mücadelede özellikle Sağlık Bakanlığı ve Hükümet'ten olmak üzere alkış dışında beklentilerimiz olduğunu da ifade etmek istiyoruz. Öncelikle Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) ile ilgili risk grupları arasında ilk sıralarda gelen sağlık çalışanlarının sağlığının korunmasının salgınla mücadelede başarının önemli bileşenlerinden biri olduğunu hatırlatıyoruz.

Sadece bu salgında değil, tüm salgınlara karşı verilen mücadelede sağlık çalışanları ön saflarda yer alırlar ve bu nedenle salgına yol açan patojenle (bu son örnekte SARS-CoV-2) enfekte olma riski altındadırlar. Sağlık çalışanlarının enfekte olması hem sağlık hizmetlerinin salgına yanıt kapasitesini olumsuz etkilemekte, hem de hastalığın yayılımına ve sorunun büyümesine yol açmaktadır. Bu nedenle bu konuda tedbir alınmaması salgın yönetimini olumsuz etkileyecektir.

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre sağlık çalışanlarının karşılaştıkları risk ve tehlikeler arasında patojene maruz kalmanın yanı sıra uzun çalışma saatleri, psikolojik stres, aşırı yorgunluk, mesleki tükenme, damgalanma, fiziksel ve psikolojik şiddet yer almaktadır.

Kamu ve özel tüm sağlık kurumlarında Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) ile ilgili sağlık çalışanlarının korunmasına yönelik önlemlerin alınması sorumluluğu kurum yöneticilerinin ve işverenlerindir. Bu nedenle Dünya Sağlık Örgütü sağlık tesislerindeki işverenlerin ve yöneticilerin aşağıdaki bazı sorumlulukları yerine getirmelerini sağlık çalışanları açısından "hak" olarak tanımlamaktadır:

- Kamu sağlık kurumu yöneticileri ve özel sağlık sektörü işverenlerinin risklerin asgariye indirilmesi için gerekli önleyici ve koruyucu önlemleri alması.
- Hiçbir ayırım yapılmaksızın tüm sağlık çalışanlarına Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) ile ilgili Çalışan Sağlığı ve Güvenliği konusunda bilgi, talimat ve eğitim verilmesi.
- Hiçbir ayırım yapılmaksızın tüm sağlık çalışanlarına ve özellikle kuşkulu ya da teyit edilmiş COVID-19 hastalarıyla ilgilenen sağlık çalışanlarına bulaşın önlenmesi için kişisel koruyucu malzeme donanımının (maske, eldiven, koruyucu gözlük, önlük, el antiseptiği, sabun ve su, temizlik malzemeleri) uygun miktar ve nitelikte sağlanması.
- Çalışanlara kendi kendini değerlendirme, semptom bildirimini ve hastalık durumunda yapılacakların açıklanması.

Bu kapsamda hekimler ve tüm sağlık çalışanları için;

- Sağlık Bakanlığı COVID-19 Bilim Kurulu Rehberi'nde de belirtildiği gibi COVID-19 bulaşını engellemek amacıyla kullanılan uygun koruyucu ekipman, kamu ve özel tüm birinci, ikinci ve üçüncü basamak sağlık kurumlarında sürekli ve eksiksiz olarak temin edilmelidir.

- Pandemi sırasında ve sonrasında COVID-19 bulaşı ile ilgili sağlık çalışanlarına özel bir s rveyans ve bildirim sistemi kurulmalıdır.
- Salgınla mücadele kapsamında sağlık hizmetleri konu ile ilgili etik ilkelere uygun olarak düzenlenmelidir. Bu kapsamda sağlık çalışanlarının yeterli ekipman sağlanmadan çalışmaya zorlanmayacağı tüm önlemler alınmalıdır.
- COVID-19 bulaşından kuşkulanılan tüm sağlık çalışanlarına ivedilikle uygun tanı testi uygulanmalı ve bu çalışanlar yakından izlenmeye başlanmalıdır.
- Özellikle triyaj, COVID-19 poliklinikleri, servisleri ve yoğun bakımlarında çalışanlar başta olmak üzere olası teması olan sağlık çalışanlarının mesai dışında evlerine gitmeden kalabilecekleri ve dinlenebilecekleri yerlerin planlaması yapılmalıdır.
- COVID-19 tanısı alan sağlık çalışanlarının izlem, tedavi ve çalışma düzenleri ile ilgili algoritmalar hazırlanmalıdır. Hastalık tanısı alan sağlık çalışanlarının çalıştırılmaması ve bir an önce uygun yöntemlerle tedavi edilebilmeleri için gerekli planlamalar yapılmalıdır.
- Sağlık çalışanlarına yönelik olarak her kurumda ve her ilde psikososyal destek birimleri oluşturulmalıdır.
- Salgına yanıt kapasitesinin arttırılabilmesi için öncelikle güvenlik soruşturması uygulamasına ilişkin Anayasa Mahkemesi kararlarına rağmen göreve başlatılmayan genç hekimler ile haklarında kesinleşmiş yargı kararı bulunmayan, beraat eden, haklarında dava açılmayıp kamudan ihraç edilen sağlık çalışanları göreve başlatılmalıdır.

Olası/kesin COVID-19 vakaları ile 1 metreden daha yakın temas edecek personel için gerekli kişisel koruyucu malzeme (Sağlık Bakanlığı COVID-19 Bilim Kurulu Rehberi  nerisi)

1. Eldiven
2. Önlük (steril olmayan, tercihen sıvı geçirimsiz ve uzun kollu)
3. Tıbbi maske (cerrahi maske)
4. En az N95/FFP2 maske (**Sadece damlacık/aerosolizasyona neden olan işlem sırasında**) *
5. Yüz koruyucu
6. G zl k**
7. Sıvı sabun
8. Alkol bazlı el antiseptiği

Yataklı sağlık kurumları tarafından yeterli miktarda hazır bulundurulmalıdır.

Tulum, bone, ayak koruyucu hasta bazında karar alınarak, özellikle hastanın vücut sıvı ve sekresyonları ile yoğun bir şekilde temasın olabileceği durumlarda kullanılabilir.

*Damlacık/aerosolizasyona neden olan işlem; aspirasyon, bronkoskopi ve bronkoskopik işlemler, entubasyon, solunum yolu numunesi alınması

** Tekrar kullanılabilir özellikteki gözlükler, üreticinin önerisine göre temizlenir. Özel bir öneri yok ise %70 etil alkol ile dezenfekte edilerek uygun ortamda kendi kendine kurumak üzere bırakılmalıdır. Gözlüğün tekrar kullanılması durumunda, sağlık kurumunca gözlüğün nerede çıkartılıp depolanacağı ve dezenfekte edileceği talimatlandırılır.